

22-23.04.2024

<https://phoenixpublication.uz/>

**BUXORO VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNI BOSHQARISH
MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.**

Xudayberdieva Oysha

*Buxoro muxandislik-texnologiya institute, Menejment kafedrası, o'qituvchi-stajor,
oyshakhudayberdieva@gmail.com*

**СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ
ТУРИЗМА В БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ.**

Худайбердиева Ойша

*Бухарский инженерно-технологический институт, Кафедра Менеджмент,
преподаватель-стажер, oyshakhudayberdieva@gmail.com*

**IMPROVING MANAGEMENT MECHANISMS THROUGH THE
DEVELOPMENT OF TOURISM IN THE BUKHARA REGION.**

Khudayberdieva Aisha

*Bukhara Institute of engineering and technology, trainee teacher Management
Department, oyshakhudayberdieva@gmail.com*

Yangi iqtisodiy munosabatlarga bosqichma-bosqich o'tish mahalliy boshqaruv organlari va milliy iqtisodiyotning ayrim tarmoqlarining tadbirkorlik faoliyati sub'ektlarining o'zaro ta'siri asosida iqtisodiyotni tartibga solishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirishni talab qiladi.

Rivojlangan kapitalistik mamlakatlarda iqtisodiyot tarmoqlarini tartibga solish bo'yicha to'plangan tajriba shuni ko'rsatadiki, ushbu mexanizmlar markazlashtirilgan davlat, mintaqalararo va mintaqaviy prognozlash, ijtimoiy-iqtisodiy va ilmiy-texnik jarayonlarni rejalashtirish va dasturlashni o'z ichiga oladi. Rivojlanayotgan sohalardan biri turizmdir. [1].

Shu bilan birga, turizmni rivojlantirish davlat boshqaruvining mohiyatini, ushbu xizmat ko'rsatish sohasini boshqarish mexanizmlarini shakllantirish tamoyillarini, strategik rivojlanish dasturlarini rejalashtirish, prognozlash va shakllantirish tamoyillarini, tadbirkorlik yo'nalishlari va tashkiliy-iqtisodiy, axborot va investitsiya jarayonlarining [2] o'ziga xos xususiyatlari nuqtai nazaridan turizmni rivojlantirishning maqsadga muvofiqligini aniqlash masalalari etarlicha o'rganilmagan. [3].

Buxoro viloyatining transformatsion O'zbekiston iqtisodiy siklining maqsadi turizmni tashkil etish va unga asoslangan nazariy mexanizmlarni ishlab chiqishdan iborat. [4].

Buxorodagi iqtisodiy islohotlarni tahlil qilish ko'plab muammolar va salbiy hodisalardan dalolat beradi. [5]. Islohot davrida iqtisodiy kompleksning barcha sohalarda ishlab chiqarish kamaydi, garchi bu iqtisodiyotdagi tarkibiy o'zgarishlarga xos bo'lsa. [6].

22-23.04.2024

<https://phoenixpublication.uz/>

Turizm sohasini tarmoq tizimi sifatida takomillashtirish yo'nalishlaridan biri uning elementlari va quyi tizimlarining tuzilishi va vositalarining maqbul o'zaro ta'siriga erishishdir. [7]. Turizmni boshqarishning tashkiliy tuzilmasini qurish iqtisodiy faoliyatni amalga oshirishning ijtimoiy-iqtisodiy kafolatlarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, texnik va texnologik [8]. ta'minotni standartlashtirish, axborot oqimlari tizimini shakllantirish, turistik bazani rivojlantirish, turistik xizmatlar [9] sonini ko'paytirish va sifatini yaxshilash tamoyillariga asoslanishi kerak. [10].

Turistik firmalarning tijorat yo'nalishi turistik va xizmat ko'rsatish [11]. biznesining paydo bo'lishiga olib keladi, ular turistik xizmat ko'rsatish jarayonlarini moddiy-texnik qo'llab-quvvatlashning zarur darajasini ta'minlashi kerak. [12].

Taqdim etilayotgan xizmatlarning o'z vaqtida va sifati turizm faoliyatining asosiy sohalari: texnologik xizmat ko'rsatish [13]. va infratuzilmani ta'minlash sohasining rivojlanish va o'zaro ta'sir darajasini belgilaydi. [14].

Buxoroda turizmni rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini tahlil qilish [15]. turistik xizmatlarni taqdim etishning tabiiy-tarixiy va madaniy-etnik bazasining xilma-xilligi va to'yinganligini aniqladi, bu esa turli darajadagi byudjetlarni shakllantirishda. [16]. turistik faoliyatdan tushgan tushumlar ulushining ko'payishini aniqlashga imkon berdi. [17].

Buxoroda turizm xizmatlari sohasining rivojlanish dinamikasi sayyohlik oqimlari faolligining oshganligini ko'rsatadi [18]. va biznes va uyushgan sayohatlardan xususiy tashriflar ulushining ustunligini, shuningdek, xizmat safarlariga nisbatan xususiy va uyushgan jamoaviy sayohatlar bilan ruslarning chet elga chiqishlari sonining sezilarli darajada oshganligini namoyish etadi, bu Yevropa sayyohlik hududida Buxoro turizmi tuzilmasining shakllanishini tavsiflaydi. [19].

Mahalliy turizmni aniqqlangan tendentsiyalar ushbu sohani rivojlantirishning maqsadga muvofiqligini va turizm infratuzilmasida yangi ish o'rinlari yaratish imkoniyatini, shuningdek uning moddiy-texnik bazasini takomillashtirishni ko'rsatadi. [20].

Iqtisodiy faoliyatni ekologik tartibga solish bo'yicha davlat nazorati tizimining rivojlanishi turistik xizmatlar [21] ishlab chiqaruvchilari faoliyatini majburiy ekologik auditni o'tkazishning maqsadga muvofiqligini belgilaydi, bu esa xizmat ko'rsatish sifatini jahon standartlariga ko'tarish uchun ekologik ekspertiza va xizmatlarni sertifikatlash zarurligini asoslaydi, bu turistlarning importiga ta'sir qiladi [22], turizmga investitsiyalarni kuchaytiradi va ushbu xizmat ko'rsatish sohasining rentabelligini oshiradi. [23].

Turistik xizmatlar ko'rsatiladigan joylarda turistik tashkilotlarning rentabellik darajasi va tabiiy muhitning ekologik ifloslanishi o'rtasidagi yaqin munosabatlar ekologik zonalarining xususiyatlarini, ushbu sohaga sarmoya kiritishda turizmning ekologik va iqtisodiy oqibatlarini hisobga olish majburiyatini asoslaydi. [24].

Buxoroda turizm biznesining yuksalishida qulay investitsiya muhitini yaratish muhim rol o'ynaydi, uning shakllanish mexanizmining samaradorligi milliy iqtisodiyot sohasidagi kapital qo'yilmalar hajmini, xususan turizmni belgilaydi, ularning intensivligi ushbu sohaning rivojlanish istiqbollarini belgilaydi. [25].

22-23.04.2024

<https://phoenixpublication.uz/>

Buxoroda sayyohlik faoliyatini davlat tomonidan boshqarish tizimi milliy iqtisodiyotning o'ziga xos xususiyatlariga va milliy iqtisodiyot sub'ektlari o'rtasidagi munosabatlarni tartibga solishning jahon tajribasiga asoslangan. Turizm sanoatining tarixiy rivojlanishi va turizmning turli shakllarining paydo bo'lishi sharoitlarini tahlil qilish uning ijtimoiy institutlar ta'siri ostida rivojlanganligini ko'rsatadi. [26].

Bularning barchasi turizmni rivojlantirishga zarur e'tibor berishga imkon bermaydi. Buxoroda turizmni rivojlantirishning iqtisodiy maqsadga muvofiqligini hisobga olgan holda, davlat ushbu sohani faollashtirish uchun shart-sharoitlarni shakllantirishga ko'proq e'tibor qaratishi kerak, bu kelajakda mahalliy turizmni boshqarishning mustaqil tizimini shakllantirish zarurligini belgilaydi. [27].

Bu holat turizm infratuzilmasi davlat turizm siyosatini amalga oshirish mexanizmining tarkibiy qismi sifatida qayta shakllantirish bosqichida ekanligi va axborot-moliyaviy qo'llab-quvvatlash va turizmni rivojlantirishga tashkiliy-muvofiqlashtiruvchi ta'sir ko'rsatish bo'yicha o'z vazifalarini etarlicha samarali bajarmaganligi bilan bog'liq. [28].

Qonunchilikning beqarorligi va milliy iqtisodiyotning iqtisodiy rivojlanishi moliya-kredit tizimi, soliqqa tortish tizimi, ishlab chiqarish va tabiiy resurslar uchun narxlar va to'lovlar tizimlari, shuningdek iqtisodiy rag'batlantirish va sanksiyalar tizimidagi o'zgarishlarni belgilaydi.

Turizmni rivojlantirishni davlat boshqaruvining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmining quyi tizimlari ushbu soha doirasida davlat dasturlarini amalga oshirish mexanizmini, turizmni axborot-moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmini va turizm infratuzilmasining investitsiya muhitini shakllantirish mexanizmiga, turizm sohasini rivojlantirishni davlat boshqaruvi mexanizmiga va turistik xizmatlarni shakllantirish mexanizmiga asoslangan davlat ijtimoiy sug'urta organlari tizimi bilan o'zaro ta'sir mexanizmini belgilaydi. [26].

Sayyohlik tashkilotlarining davlat ijtimoiy sug'urta tizimi organlari bilan hamkorligi Buxoroda sug'urta tizimining funktsiyalarini yanada samarali amalga oshirishga imkon beradi, bu tizimning ijtimoiy himoyalangan populyatsiyalarni sog'lomlashtirish, kasbiy va boshqa kasalliklarni davolash va oldini olish kabi funktsiyalarini amalga oshiradi. Davlatdagi aholi salomatligi va demografik vaziyatga bevosita ta'sir qiladi.

Turizmni rivojlantirishning kompleks dasturini ishlab chiqish uchun biz turizmni rivojlantirishning kontseptual asoslarini shakllantirishga uslubiy yondashuvni taklif qildik, bu turizm sohasini tartibga solish kontseptsiyasida har bir strategik yo'nalishning og'irligini aniqlashga asoslangan. [27].

Rivojlanish kontseptsiyasining tarkibiy qismi bo'lgan boshqaruv strategiyalarining barcha xilma-xilligi quyidagi rasmiy model doirasida yotadi.

Turizmning ustuvor tarmoqlarini aniqlash maqsadida biz shuningdek, davlatning hududiy taqsimoti shartlarini va har bir mintaqaning madaniy-tarixiy, siyosiy-demografik va ekologik xususiyatlarini hisobga olishga imkon beradigan bozor hajmi (talab) va turistik xizmatlarni taklif qilish hajmini baholash modelini yaratdik.

22-23.04.2024

<https://phoenixpublication.uz/>

Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, iqtisodiyotning asosi axborot va moliyaviy oqimlar sohasi bo'lib, uning tamoyillari va mexanizmlari turistik klasterni shakllantirishda turistik faoliyat sub'ektlari faoliyatining harakatchanligi va samaradorligini belgilaydi.

Tadqiqot natijalaridan biri turizm infratuzilmasidagi axborot va moliyaviy oqimlarni boshqarish mexanizmi bo'lib, uni turizm sohasiga an'anaviy va muqobil moliyaviy manbalarni jalb qilishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash tamoyillari va turizm bozorini rivojlantirish sharoitida ushbu moliyaviy mablag'lardan maqsadli foydalanishni markazlashtirilgan nazorat qilish asosida shakllantirish mumkin. Turistik mahsulot tannarxini to'plash printsipli asosida amalga oshiriladigan turistik xizmatlarni shakllantirish mexanizmini o'rganish bizga turistik xizmatlarni shakllantirish jarayoniga tashkiliy ta'sirning asosiy bloklarini ajratib ko'rsatish va yangi turistik mahsulotni yaratish texnologik jarayonlarini optimallashtirish yo'llarini belgilashga imkon berdi. Bundan tashqari, sanatoriylar va pansionatlar faoliyatini tahlil qilish ularning faoliyati samaradorligini oshirish maqsadida ularni mustaqil tuzilmalarga ajratish zarurligini aniqladi, chunki ular turistik xizmatlar bozorining muhim qismini tashkil etadi. [28].

Tadqiqot jarayonida turizm infratuzilmasining asosiy elementlari, shuningdek ularning o'zaro ta'sirining mumkin bo'lgan yo'nalishlari ham aniqlandi va tahlil qilindi. [8]. Ekologik zonalar turoperatorlari uyushmalariga alohida e'tibor qaratilib, ularning funksiyalari quyidagilardan iborat bo'lishi kerak: kompleks ekologik audit o'tkazish, atrof tabiiy muhitni tozalash bo'yicha ekologik aksiyalarni amalga oshirish, amaldagi qonunchilikning xususiyatlari to'g'risida konsalting xizmatlari ko'rsatish va turizm faoliyatini litsenziyalash, buyurtma tizimini yaratish, sug'urta va kreditlash bo'yicha xizmatlar ko'rsatish; keng qamrovli marketing tadqiqotlari va reklama aksiyalarini tashkil etish va boshqalar. [9].

Tadqiqotning yakuniy natijasi turizmni davlat tomonidan boshqarishning yangi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini taklif qilish bo'lib, unda davlat hokimiyati organlari, turizm sub'ektlari, jamoat va siyosiy birlashmalar va fuqarolarning ekologik zonalar turoperatorlari uyushmalarini tashkil etish orqali turistik xizmatlarning [10] har bir ekologik zonasida turizmni rivojlantirishning muvofiqlashtiruvchi, maslahat, moliyaviy va tashkiliy markazi sifatida o'zaro hamkorligi aniqlandi. Mexanizm turistik faoliyat jarayoniga tashkiliy ta'sirning quyidagi sohalarini qamrab oladi: tashkiliy va boshqaruv, ijtimoiy, axborot-moliyaviy, atrof-muhitni muhofaza qilish. [11]. Shunday qilib, Buxoroda turizmni rivojlantirishni boshqarishning samarali mexanizmini shakllantirish shakllanish bosqichida, ammo tabiiy-rekreatsioon, tarixiy va madaniy-etnik resurslarning salohiyati shunchalik boyki, Buxoro jahon bozorida taniqli sayyohlik markaziga aylanishi mumkin. [12].

Turizmni rivojlantirishni boshqarish mexanizmlaridan biri turistik korxonalarining axborot va marketing logistikasi modellarini shakllantirishdir. [13]. Turistik korxonaning axborot va marketing logistikasi mexanizmining umumiy yo'nalishlariga quyidagilar kiradi: turistik korxonaning logistika tizimi doirasida boshqaruv qarorlarini tizimlashtirish va ularning hujjatli ta'minotini tartibga solish; turistik mahsulotni shakllantirish va to'ldirish

22-23.04.2024

<https://phoenixpublication.uz/>

texnologiyasini takomillashtirish; logistika tizimi doirasida axborot yig'ishni boshqarishni takomillashtirish; turistik korxonalarining [14] logistika tizimlarini modellashtirish; turistik mahsulotni to'ldirishda ularning to'lov qobiliyatiga bo'lgan talab omilini hisobga olgan holda sayyohlarning ma'lumotlar bazasini shakllantirish; logistika tizimi doirasida axborotni boshqarish dasturlarini loyihalash. [15].

Loyihalashtirilgan dasturiy ta'minot turizm agentliklari uchun sayyohlik xizmatlari bozorida mavjud bo'lgan kompyuter dasturi, bron qilish, bron qilish tarmog'i va Global Internet, turistik axborot tizimi, ma'lum operatsiyalarni qisman amalga oshirishni ta'minlaydigan mavjud axborot ta'minoti bilan birlashtirilishi kerak; logistika tizimi doirasida boshqaruv jarayonining har bir ishtirokchisining funktsional majburiyatlari o'zaro bog'liq va muvofiqlashtirilgan va ushbu jarayonlarning hujjat aylanishi tartibga solinadigan texnologik xaritani o'z ichiga olgan "Texnologiya" quyi tizimi. [16].

Turistik mahsulotni sotish jarayonini logistik boshqarishning asosiy modelini shakllantirish uchun biz ma'lum bir harakat tartibini taklif qildik: marketing logistikasining maqsadi, maqsadlari va funktsiyalarini shakllantirish, sotishning logistika tamoyillarini shakllantirish va ularni turistik oqimlarning ma'lum bir harakatida moddiylashtirish; xizmatlarni taqdim etish va ularni iste'mol qilishni tashkil qilishda maqsadlar va logistika funktsiyalarini shakllantirish; xizmatlarni shakllantirish va amalga oshirish jarayonining logistika tushunchalarini aniqlash (turistik korxonaning ishlab chiqarish dasturini shakllantirish va boshqarish, tezkor taqvim rejalashtirish, turistik oqimni tashkil etish va nazorat qilish, tarqatish tuzilmalarini rejalashtirish, turistik mahsulotni sotish kanallari, shakllari va tizimlarini aniqlash); logistikaning funktsional quyi tuzilmalari o'rtasidagi maqsadli qarama-qarshiliklarni aniqlash va murosali dizayn echimlarini optimallashtirish mezonlarini shakllantirish; optimallashtirish tamoyillarini amalga oshirish va funktsional xarakterdagi dizayn logistika echimlarini tuzatish. [17].

Tadqiqot jarayonida biz turistik korxonaning axborot va marketing logistikasi tizimining samaradorligini quyidagi mezonlar asosida aniqlashning uslubiy yondashuvini ishlab chiqdik: [18].

1) logistika tizimining yakuniy bo'g'ini sifatida iste'molchilar talablarini tavsiflovchi integral ko'rsatkichlar tizimini o'rnatish orqali sifatli xizmat ko'rsatish darajasini ta'minlash;

2) turistik xizmatlarni taqdim etish tizimidagi umumiy logistika xarajatlarini optimallashtirish.

Birinchi holda, samaradorlikning murakkab ko'rsatkichlaridan biri bu xizmat ko'rsatish sifati bo'lib, uni quyidagi xususiyatlar bilan baholash mumkin:

a) logistika tizimining iste'molchiga kerakli mahsulotni kerakli joyda, ma'lum bir vaqtda, ma'lum sharoitlarda etkazib berish qobiliyati;

b) logistika tizimining xizmat ko'rsatish texnologiyasining zarur darajasini ta'minlash qobiliyati;

v) logistik sikl davomiyligi.

22-23.04.2024

<https://phoenixpublication.uz/>

Turistik korxona mahsulotining sifatini aniqlash va uni raqobatchilarning o'xshash taklifiga nisbatan joylashtirish uchun iste'molchilarga taqdim etilayotgan xizmatlarning kutilgan va olingan natijalari darajasini aniqlashga imkon beradigan tizim qo'llaniladi.

Umumiy xarajatlarni optimallashtirish kontseptsiyasi "Turoperator-iste'molchi" zanjirida turistik korxonaning logistika tizimining ishlashini tahlil qilish uchun klassik asosdir. Tizimning har qanday elementining ishlashini umumiy xarajatlarni hisobga olgan holda baholash mumkin, chunki individual logistika operatsiyalari xarajatlarini minimallashtirish xizmat oqimini boshqarishda umumiy xarajatlarni oshirishi mumkin.

Shunday qilib, turizmni rivojlantirishni boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi tashkiliy-boshqaruv, ijtimoiy, axborot-moliyaviy, atrof-muhitni muhofaza qilish sohalarini qamrab oladi va muvofiqlashtirish, axborot-maslahat va moliya markazlariga aylanadigan sayyohlik uyushmalarini tashkil etish orqali turizm faoliyati samaradorligini oshirishga imkon beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. The Global Economy web-sahifasi., Uzbekistan: Internet: [https://www.theglobaleconomy.com]
2. <https://review.uz/uz/post/razvitie-turizma-v-uzbekistane-obzor-turotrasli-za-2016-2020-gg>
3. Абдухакимов А.А. Узбекистан открывает двери. //Visit Uzbekistan. –Т.: 2017.
4. Ўзбекистонни зиёрат туризмнинг марказларидан бири сифатида эътироф этиш тўғрисида Бухоро декларацияси имзоланди // Халқ сўзи. 2019 йил 22 февраль.
5. Khallyeva N.R. "Ways to increase the role of tourism in employment in Uzbekistan. The case of Bukhara." International Scientific Journal Theoretical & Applied Science, 21.02.2022, Philadelphia, USA. P523-530. <http://T-Science.org>
6. Туризм в Узбекистане. Статистический сборник за 2016-2020 год. –Ташкент, 2019.
7. Туризм в Узбекистане. Информационно-аналитический сборник Министерства туризма и спорта Узбекистана. – Ташкент, 2018.
8. Худайбердиева О. К. ИННОВАЦИИ И НАУЧНЫЙ ПРОГРЕСС–ФУНДАМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ //ББК 65.0501 А 43. – 2022. – С. 331.
9. Qurbonovna, Xudoyberdiyeva Oysha. "TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA MILLIY MADANIYATNING O'RNI." Научный Фокус 1.8 (2023): 1024-1027.
10. Худайбердиева О. К. ЭКОНОМИЧЕСКИЕ РЕФОРМЫ СФЕРЫ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ //АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ И РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ. – 2021. – С. 216-220.

22-23.04.2024

<https://phoenixpublication.uz/>

11. Ochilov S. B., Tagaev A. N., Khudayberdieva O. K. Other ways to build correlation models //International Journal of Human Computing Studies. – 1935. – Т. 3. – №. 4. – С. 1-5.
12. Ochilov S. B., Khasanova G. D., Khudayberdieva O. K. Method for constructing correlation dependences for functions of many variables used finite differences //The American Journal of Management and Economics Innovations. – 2021. – Т. 3. – №. 05. – С. 46-52.
13. Ochilov S. B. O. S. B., Khudayberdieva O. K., Mehriniso K. DIFFERENTIAL METHOD FOR FORECASTING LABOR RESOURCES BASED ON CORRELATION MODELS //The American Journal of Social Science and Education Innovations. – 2023. – Т. 5. – №. 04. – С. 21-27.
14. Худайбердиева О. Формирование цифровой экономики в Узбекистане //in Library. – 2021. – Т. 21. – №. 4. – С. 431-433.
15. Худайбердиева О. К. ТЕНДЕНЦИИ СТРЕМИТЕЛЬНОГО РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ //ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ: ПОТЕНЦИАЛ НАУКИ, БИЗНЕСА, ОБРАЗОВАНИЯ. – 2021. – С. 102-113.
16. Очилов СБОСБ, Худайбердиева О.К., Мехринисо К. ДИФФЕРЕНЦИАЛЬНЫЙ МЕТОД ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ТРУДОВЫХ РЕСУРСОВ НА ОСНОВЕ КОРРЕЛЯЦИОННЫХ МОДЕЛЕЙ //Американский журнал социальных наук и инноваций в образовании. – 2023. – Т. 5. – №. 04. – С. 21-27.
17. Худайбердиева О., Баратович Ш., Хусенова М. Дифференциальный метод прогнозирования трудовых ресурсов на основе корреляционных моделей //in Library. – 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 21-27.
18. Курбановна, Худайбердиева Айша и Убайтова Мохитабон. «СОВРЕМЕННЫЕ КЛАСТЕРЫ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ ЯВЛЯЮТСЯ ЭФФЕКТИВНЫМ СРЕДСТВОМ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ». Новости образования: исследование XXI века 1.11 (2023): 177-185.
19. Karomatovna M. J. WAYS TO INCREASE THE INVESTMENT POTENTIAL OF THE REGION IN MODERN CONDITIONS //Journal of Advanced Scientific Research (ISSN: 0976-9595). – 2023. – Т. 3. – №. 2. View of WAYS TO INCREASE THE INVESTMENT POTENTIAL OF THE REGION IN MODERN CONDITIONS (sciencesage.info)
20. Musayeva J. K. O ‘ZBEKISTON IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA AKTIVLARNI BOSHQARISHNING O ‘RNI VA ROLI //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2023. – Т. 3. – №. 4. – С. 554-564.
21. Karomatovna M. J. IMPACT OF ENTERPRISE ASSET MANAGEMENT ON THE PROCESSES OF GLOBALIZATION IN THE ECONOMY OF UZBEKISTAN //British View. – 2023. – Т. 8. – №. 5. View of IMPACT OF ENTERPRISE ASSET MANAGEMENT ON THE PROCESSES OF GLOBALIZATION IN THE ECONOMY OF UZBEKISTAN | British View

22-23.04.2024

<https://phoenixpublication.uz/>

22. Musaeva J. K., Khalilova M. A. FEATURES OF INVESTMENT PROCESSES OF THE DEVELOPMENT OF THE ECONOMY OF UZBEKISTAN IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION //Academia Science Repository. – 2023. – T. 4. – №. 04. – С. 618-628. <https://wos.academiascience.org/index.php/wos/article/view/3763/3615> DOI: <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/BGTE7>

23. Musayeva J.K. O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishda korxona aktivlarini boshqarish, globallashtirish va integratsiya jarayonlarining ta'siri. СОЛИҚ ВА ҲАЁТ ЭЛЕКТРОН ИЛМІЙ ОММАБОП ЖУРНАЛ, II СОН. 2023, 13-19-bet

24. Mukhsinov B., Yuldasheva S. Jamila Musaeva International journal of advanced science and technology vol. 29, no. 5, (2020) //issn. – 2005. – Т. 4238. – С. 1922-1926.

25. Musaeva J.K. Evaluation of the fixed capital of enterprises and the main ways of their effective use. "ЛОГИСТИКА ВА ИҚТИСОДИЁТ" илмий электрон журнали. 2022 йил 2 СОН. 70-77 bet

26. Мусаева Ж. К., Халилова М. А. Қ. КОРХОНАЛАРНИНГ АСОСИЙ КАПИТАЛИНИ БАҲОЛАШ ВА УЛАРДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2022. – Т. 2. – №. 4. – С. 200-217.

27. Мусаева Ж. К. ОЦЕНКА ОСНОВНОГО КАПИТАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ И ОСНОВНЫЕ ПУТИ ИХ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ //Журнал Инновации в Экономике. – 2022. – Т. 5. – №. 3.

28. Karomatovna M. J. Efficiency of introducing innovative approaches in higher education in uzbekistan //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – Т. 3. – №. 4. – С. 1266-1275.